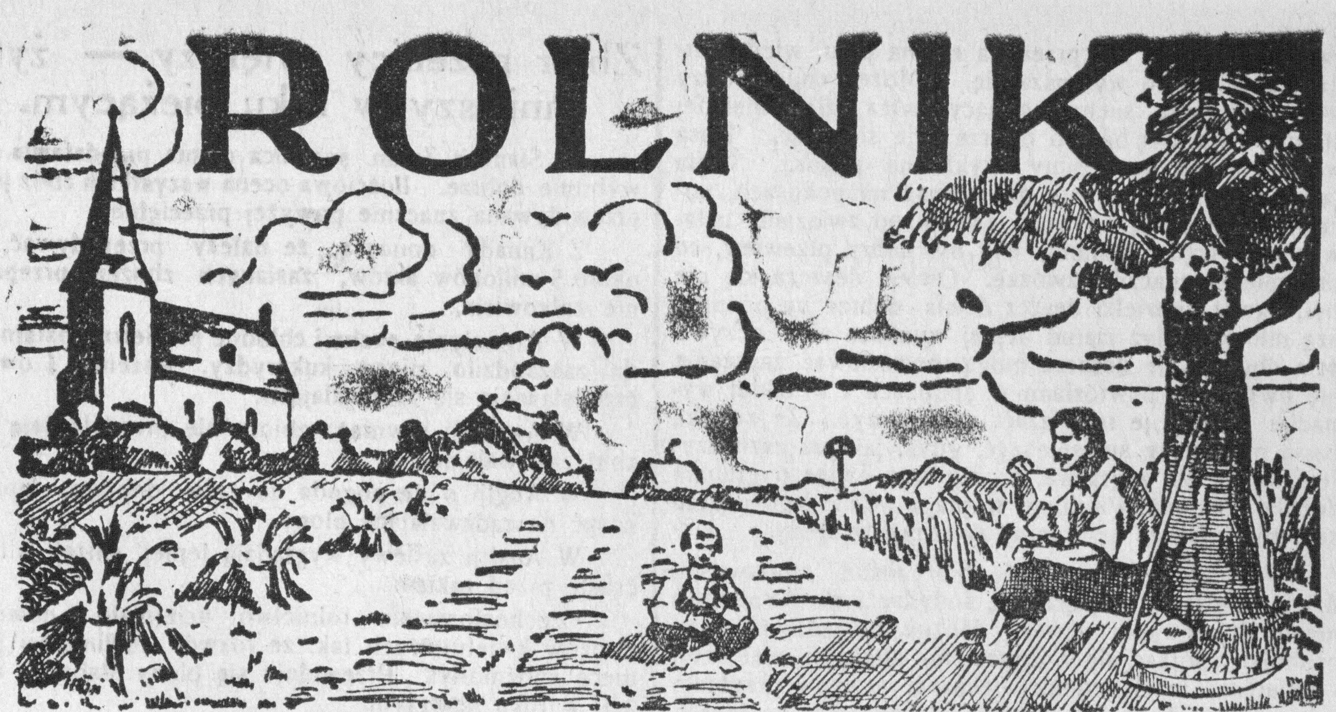
# ROLNIK



**Bezpłatny dodatek do „Drwęcy".**

Rok V. Nowemiasto, dnia 16 lipca 1931. Nr. 26


## Żniwa i ważniejsze prace żniwne.

(Dokończenie.)

Przy większej sile roboczej możemy stawiać sterty na „dwie ręce", t. zn. dwóch robotników podaje snopy z jednego wozu. Snopy przez szereg rąk dostają się w ręce dwóch „warstwowników", którzy układają dokoła warstwy ze snopów. Zazwyczaj sterta winna mieć 8 m. szerokości, a 12 m. długości. Główną zasadą jest, aby snopy do siebie silnie przylegały i środek był wyższy od boków. Luźne zboże należy w środku i silnie przydeptywać. Ściany dobrze ułożonej sterty powinny być w miarę podnoszenia się stogu w górę szersze tak, że sterta powinna mieć wygląd, jakby była podcięta u dołu. Następnie przy układaniu stropów sterty należy unikać zostawiania tzw. rantu, który służy do podtrzymywania niby słomy. Stropy powinny być możliwe wysokie tak żeby był silny spad. Zwykle musimy przy budowie wysokich stert uciekać się do pomocy rynsztunku, który zakładamy w chwili, kiedy kładzie się ostatnią warstwę ścian bocznych. Rynsztunek robi się z dwóch drągów najlepiej powężów i jednej gnojnicy od wozu. Zakończenie stogu, t. zn. kolenica musi być bardzo dobrze ułożona. Po zakończeniu przykrywamy stertę zwłaszcza na kolenicy, grubą warstwą słomy najlepiej żytniej; z zakrywaniem nie czekać i zaraz stertę zakryć po jej ukończeniu, a słomy przycisnąć związanemi w górnej części żerdziami; wystarczy dać co dwa metry jedną parę żerdzi. Drugi sposób stawiania stert jest łatwiejszy i uważam go za lepszy.

Przy tym sposobie sterty robimy długie na 18 do 20 m., a szerokości 6 do 8 mtr. Warstwy tu nie układamy dookoła, lecz wzdłuż, tak jak się układa snopy w zasieku, t. zn. od szczytu do szczytu. Przy tym sposobie potrzeba nie więcej, niż sześciu ludzi na stertę. Czworo układa stertę a dwoje z jednej i z drugiej strony podaje snopy układającym. Może tutaj zwozić dwa razy więcej wozów, gdyż zrzucanie jest możliwe ze wszystkich stron. Naturalnie, że i tu należy baczną zwrócić uwagę, żeby środek był wyższy; sterta powinna mieć w czasie budowy wygląd jakby garbaty. Podczas młócenia można stertę warstwową wzdłuż dzielić na dwie części. Dzięki płaskim warstwom łatwo wybierać snopy widłami. Szczególnie wygodny jest ten rodzaj sterty podczas dni dżdżystych lub w zimie, kiedy trudno w ciągu krótkiego dnia całą wymłócić. Jarzyny, a więc owies, jęczmień i pszenicę jarą, po skoszeniu lepiej nie wiązać. Wogóle zbiór jęczmienia przypada między żytem, a pszenicą. W jęczmień zwykle wsiewamy koniczynę. Jeżeli koniczyna silnie poprzerastała jęczmień, koszenie żniwiarką staje się utrudnione, bowiem ruch sztangi nożowej jest za wolny, przygotowany tylko do cięcia suchego i grubego źdźbła zboża, a nieświeżych roślin zielonych, przez co następują częste zacięcia, a przy silnym wylegnięciu jęczmienia, koszenie staje się niemożliwe, wtedy nolens volens trzeba uciekać się do kosy. Jak również przerośnięty koniczyną jęczmień trudno na pokosach dosycha i przez to zatraca wartość browarną, nie mówiąc już o deszczu. Plantatorzy jęczmienia browarnego zaniechali wsiewania koniczyny w jęczmień. Jeżeli lato jest przekropne, dobrze zaraz zżęty jęczmień ustawić w kupkach, jak koniczynę, w ten sposób jęczmień może stać dłuższy czas w polu. Kupki należy podczas dni słonecznych i wietrznych przesławić i odwrócić podstawą do wiatru. Normalnie wyrosły jęczmień wiążemy w duże snopy powrósłami ze słomy. Jeżeli jęczmień jest krótki lepiej wprost skopkować i zwiąźć luzem do stodoły. Źle wyschnięty jęczmień w stodole łatwo się rozgrzewa i często trzeba na nowo wyrzucać go ze stodoły i suszyć, w przeciwnym razie ziarno nietylko traci wartość browarnianą, lecz i siłę kiełkowania, nocne zagrzanie się może spowodować zepsucie całego zbioru. Pszenica jara nie nastręcza wielkich trudności podczas zbioru, zwykle kosi się dobrze, szybko dosycha, na jedno tylko trzeba zwra-

cać uwagę, żeby nie przestała się na pniu, wtedy bardzo łatwo ziarno wykrusza się. Może najłatwiejszy jest zbiór owsa, suchy i stojący owies, dzięki miękkiej słomie, żniwiarką bardzo dobrze daje się ciąć. Kosą wszystkie jarzyny kosimy zwykle na pokos. Ścięta jarzyna musi przez parę dni schnąć na pokosach, poczem wiążemy ją. Owies zwykle po związaniu ustawiamy w rzędy parami, aby był dobry przewiew, co przyspiesza znacznie zwózkę. Owies deszczu się nie boi, nawet niewielki deszcz działa dobrze na późniejszą młóckę, gdyż ziarno lepiej wymłaca się, oczywiście długotrwałe deszcze mogą spowodować zagrzanie się owsa pod powrósłami w snopkach i w takim wypadku należy je rozwiązać i przesuszyć. Ze zwózką owsa nie należy się spieszyć, gdyż, jak już zaznaczyłem, łatwo się zagrzewa, szczególnie owies o grubem źdźble, jak np. Findling, wymaga dłuższego czasu suszenia. Owies zazwyczaj zwozimy w sterty.

Dużo kłopotliwszy jest zbiór roślin strąkowych, dzięki mięsistej, wiążącej się łodydze i nierównomiernemu dojrzewaniu ziarna. Można na jednym nawet osobniku spotkać się z dojrzałemi strąkami, zielonemi i kwiatem. Jeżeli jednak większość strąków przybrało zabarwienie brunatne, a strąk łatwo się roztwiera, możemy przystąpić do koszenia. Kosimy strąkowe na pokos kosą. Koszenie jest b. utrudnione przez to, że długie łodygi są między sobą silnie poplątane. Celem ułatwienia zbioru i zabezpieczenia grochu przed gniciem spodnich warstw, wsiewamy rośliny ochronne, zwykle owies lub bobik. Po ścięciu grochu lub peluszki zostawiamy je na pewien czas na pokosach, po należytem wyschnięciu, z dwuch pokosów składamy groch lub peluszkę na trzeci, robiąc wały, z których najlepiej wprost kłaść na wozy. Strąki roślin motylkowych bardzo łatwo się otwierają, przez co dużo ziarna się wysypuje, celem uniknięcia wielkich strat, należy jak najmniej suche wały przerzucać na wozach i w miejscu zrzucania grochu należy rozścielić płachty. Sterty z motylkowych łatwo zaniemogą, dlatego nie radzę uciekać się do tej ostateczności, lepiej zostawić na nie miejsce w stodole, aby je tam złożyć.

W końcu sierpnia przypada zbiór łubinu siewnego. Łubin również nie równomiernie dojrzewa i straty już podczas koszenia są znaczne. Po wyschnięciu łubinu z pokosow składamy w małe kopki, z których zwozimy najczęściej w sterty. Ziarno łubinu niedostatecznie wyschniętego lub niedojrzałego jest silnie atakowane przez pleśń, przez co traci na sile kiełkowania.

Kończąc powyższe ogólno-praktyczne uwagi — pragnąłbym jeszcze zaznaczyć, że wśród gorączkowej pracy żniw, tak uzależnionej od pogody, nie należy na chwilę zapominać, że po sprzęcie czeka nas nie mniej jeszcze pracy w polu, a mianowicie: zbiór okopowych i siew. Wiadomo, jak wysoce uzależnione są siewy od dobrej mechanicznej uprawy gleby i czasu siewu.

Wszystkie ścierniska powinne być podorane, zwałowane i wybronowane. Część pól, przeznaczonych pod żyto, zorane, gdyż żyto wymaga roli odleżałej, nasienie, przeznaczone do siewu, posortowane itd. Wogóle z chwilą nastania pory siewu, należy mieć wszystko przygotowane, żeby siewnik nie schodził z pola, aż do ukończenia siewu. Mimo ciężkich czasów dla rolnictwa, nie szczędźmy nakładów, lepiej zaoszczędziwszy na nawozach pomocniczych, lecz nigdy na uprawie mechanicznej, a przekonamy się, że praca intensywna na roli więcej znaczy, niż dla lenistwa i pesymizmu — nawóz sztuczny.

---

## Zbiór pszenicy większy — żyta mniejszy w roku bieżącym.

W Stanach Zjedn. pszenica ozima przedstawia się wybitnie dobrze. Ilościowa ocena wszystkich zbóż jest przewidywana znacznie powyżej przeciętnej.

Z Kanady donoszą, że należy przewidywać, iż około 5 miljonów akrów, zasianych zbożem, przepadnie całkowicie.

W Argentynie suche i chłodne powietrze ostatnich dni zaszkodziło nieco kukurydzy. Pszenica i owies przedstawiają się zadowalająco.

W Australji również zbiory nie przedstawiają się zbyt zadowalająco.

W Anglji o ile pogoda do żniw dopisze, można liczyć na zadawalające plony.

W Austrji zasiewy wyglądają lepiej, aniżeli o tym czasie przed rokiem.

Czechosłowackie rolnictwo ucierpiało z powodu mrozów kwietniowych tak, że rozwój roślinności jest nieco spóźniony. Przewiduje się plony słabsze, aniżeli w roku ubiegłym.

We Francji przewidywania zbiorów nie są specjalnie pomyślne. Zarówno zima, jak i wczesna wiosna, nie były dodatnie dla roślin. Prywatne obliczenia określają zbiory pszenicy na 75 miljonów q, co oznaczałoby wzrost o 14 milj. q. w porównaniu z zeszłorocznym urodzajem.

W Niemczech horoskopy zbiorów są dodatnie. Ze względu na powiększenie obszaru zasiewu, należy przewidywać wzrost zbiorów pszenicy o jakieś 500.000 tonn. Prawdopodobnie natomiast zbiory żyta będą mniejsze o mniej więcej 600.000 tonn.

Na Węgrzech stan pszenicy i żyta nie przedstawia się korzystnie. Ozimy jęczmień wygląda dobrze, natomiast jary źle. Najgorzej zapowiadają się zbiory owsa, który silnie ucierpiał od suszy i owadów, najlepiej zaś — kukurydzy.

Horoskopy zbiorów we Włoszech dla pszenicy i kukurydzy są dodatnie. Oszacowanie plonów pszenicy waha się między 65 a 68 miljonów q. (przed rokiem 57 milj.).

W Polsce zasiewy oceniane są jako znacznie gorsze, aniżeli o tym czasie przed rokiem, jednakowoż poprawiają się stale. Najgorzej stosunkowo przedstawia się żyto.

Obszar zasiewów w Rosji został niewątpliwie powiększony w stosunku do roku ubiegłego. Zachodzi tylko pytanie, czy w związku ze spóźnioną wiosną, rośliny we wszystkich okręgach będą miały czas na dojrzenie.

Ogólnie biorąc, gorsze zbiory pszenicy będą prawdopodobnie w Kanadzie, Australji, na Węgrzech, w Polsce, Czechosłowacji i Szwecji, zaś żyta — w Kanadzie, Polsce, Niemczech, Belgji, Szwecji i na Węgrzech.

Należy przypuszczać, że globalny plon pszenicy w Europie w 1931 r. będzie nieco większy, aniżeli w roku ubiegłym, natomiast żyta mniejszy.

---

### Nadmiar pszenicy w Kanadzie.

Kanadyjskie min. rolnictwa przypuszcza, że do niesprzedanych zapasów dojdzie jeszcze 200 miljonów buszli pszenicy z nowych zbiorów, co grozi Kanadzie katastrofą, o ile urodzaj pszenicy w innych krajach będzie również wysoki.

## Miód.

Najlepszy miód jest zbierany w czasie, gdy kwitną lipy — odznacza się jasno-złotym kolorem i subtelnym aromatem.

Najprzedniejszy miód, który po rozkrajaniu plastrów sam z nich wycieka, zwie się patoką — później jest miód przecedzony, odciągany centryfugą, a najpośledniejszy otrzymuje się przez ogrzewanie w wodzie wytłoczyn. Miód czysty w świetle po pewnym czasie krystalizuje się, to znaczy krzepnie w masę krystaliczną.

Miód pozatem, że jest bardzo smacznym dodatkiem do pokarmów, zawiera bardzo wiele wartości odżywczych — a co najważniejsze, może być używany często przez ludzi, którzy są skłonni do tycia. — W składzie miodu niema tłuszczów. Zawiera kilka rodzajów cukru (gronowy, glukoza, owocowy, lewuloza), kwas mleczny, fosforowy, wielki procent tak pożytecznych soli mineralnych, żelazo, mangan, wapień, duże ilości witamin — mało białka.

Miód jest łatwo przyswajalny przez krew i mięśnie i ma zastosowanie w lecznictwie, jest niezastąpionym w niedokrwistości.

Minimalnie obciąża żołądek, a wzmacnia mięsień sercowy — więc jest zalecanym w chorobach i cierpieniach serca. Nie drażni nerek. Działa łagodnie na zapalenie gardła, krtani, chrypkę, kaszel i katar — dzięki zawartości żelaza.

W razie kokluszu znane jest ludowe lekarstwo. — Do wydrążonej czarnej rzodkwi wlewa się miód, po kilku dniach, gdy miód wyciągnie z rzodkwi soki, daje się dziecku ten ulepek.

Przy oparzeniach i ranach stosuje się miód jako środek dezynfekcyjny. By zachować aromat i smak miodu, nie należy ogrzewać go wyżej 40 C. By przechować miód w stanie niezepsutym, by nie kwaśniał i nie fermentował, trzeba uważać na czystość naczyń i szczelność zamknięcia, wystrzegać się nadmiaru wilgoci.

Wielkiemi szkodnikami miodu są mrówki, gdyż zawierają kwas mrówczany, zakwaszają go i powodują ferment. Próbowanie miodu, przeznaczonego na schowanie, też może być powodem kwaśnienia, jak i dostania się do miodu okruszyn chleba. Nalewając miód do kamiennych garnków, nie nalewać do pełna, by założony papier pergaminowy nie stykał się z powierzchnią miodu. Najlepiej po odcentryfugowaniu scedzić przez sito, zawiązać płótnem, po kilku dniach zebrać cząstki ustałe z piany wosku, scedzić do flaszek, zakorkować i zachować w suchem zimnem miejscu.

## Jaki będzie urodzaj na owoce?

Urodzaj owoców w tym roku, o ile nie nastąpi jakiś dotkliwy kataklizm, będzie lepszy od zeszłorocznego.

Wiśnie, które po jabłkach stanowią najpoważniejszy produkt ogrodniczy, dadzą zbiór lichy i nie przekraczający 25 proc dobrego zbioru. Chociaż kwitnęły one pięknie, to jednak zawiązki zostały zniszczone przez suszę, a następnie przez burze. Zbiór jagód, malin i porzeczek jest dobry. Czereśnie, śliwy przedstawiają się zupełnie dobrze, jabłonie w niektórych okolicach nieco słabiej. Ogólna produkcja owoców w Polsce waha się w granicach 140—150 miljonów kg. O ile chodzi o gruszki i jabłka, to wystarczają one tylko na lato i jesień. Produkcja owoców zimowych przedstawia się bardzo marnie wskutek klęski mrozu w roku 1928.

## Anglicy o polskich bekonach.

Eksport bekonów stanowi poważną pozycję w naszym handlu z Anglją i posiada wszelkie widoki dalszego rozwoju, gdyż towar polski wytrzymuje skutecznie konkurencję na rynku, a w cenie jest tańszy.

O jakości naszych bekonów i widokach eksportu ich do Anglji najlepiej świadczy opinja zainteresowanych czynników angielskich.

Brokerzy londyńscy stanowiący bardzo ważne ogniwo w handlu angielskim, rozesłali ostatnio ciekawy okólnik do zainteresowanych firm.

Polska jest krajem o powierzchni mniej więcej takiej jak Francja — czytamy w tym okólniku — przyczem 30 miljonowa ludność składa się przeważnie z elementu rolniczego. Położenie geograficzne Polski jest nadzwyczaj dogodne dla hodowli wszelkiego rodzaju zwierząt, a przedewszystkiem nierogacizny.

Nierogacizna polska jest dobrą, a gatunki jej w ostatnich latatach doznały znacznej poprawy przez import dobrego materjału hodowlanego. Obecnie w Polsce istnieje około 25 wytwórni bekonów, które bez wyjątku pracują pod stałą kontrolą czynników państwowych. Pozatem bekony przeznaczone na eksport podlegają ścisłej kontroli zarówno w portach załadowczych, jak i wyładowczych. W ten sposób jakość polskich bekonów znacznie się podniosła i nie przestaje podnosić się w dalszym ciągu. Produkcja polskich bekonów stoi wysoko i ciągle wzrasta tak, że w chwili obecnej eksport z Polski jest poza Danją większy od eksportu innych krajów.

Wybijcie sobie z głowy, że bekony polskie należą do wytworów drugorzędnych. Jeśli cena ich jest niska, to jest to wynikiem zwiększonej podaży i niczem nie uzasadnionych przesądów konsumenta.

Okólnik ten, wydany niewątpliwie w zrozumieniu własnego handlowego interesu, niezawodnie przyczyni się do dalszego spopularyzowania się polskich bekonów w Anglji.

### Uprawa tytoniu w Polsce.

Ogólna roczna konsumcja tytoni w Polsce wynosi przeszło 21 milj. kg., produkcja zaś około 8 milj. kg. Ze statystyki okazuje się, iż wytwarzamy dosyć surowca tytoniowego dla wyrobu papierosów średnich i gorszych gatunków, natomiast należałoby zwrócić uwagę na większe rozpowszechnienie tytoni machorkowych, do których należy machorka i tytoń kentucky. Braki nasze w tym zakresie wynoszą około 4 milj. kg. rocznie i pokrywamy je importem, pomimo, że machorka nie jest specjalnie wymagająca ani co do gleby, ani co do klimatu, a nadaje się doskonale w Polsce nawet na wysuniętych na północ rejonach uprawy.

## Członkowie!

**Czas z opłatą składki do Kółka Roln. Składka wynosi do 25 mórg 2,50 zł rocznie. Powyżej 25 mórg 10 gr. z morgi.**

**Instr. i Sekr. Pow. PTR.**

# KOMUNIKATY

## W sprawie zameldowania i wymeldowania pracobiorców z Kasy Chorych.

Jak Powiatowa Kasa Chorych w Nowemmieście kilkakrotnie ogłaszała w czasopiśmie „Drwęca", przyjmuje zgłoszenia jak i wymeldowania pracobiorców z Kasy tylko na przepisowych cyrkularzach, które można otrzymać w biurze Kasy w Nowemmieście i w ekspozyturze w Lubawie ul. Kuppnera (na przeciwko kościoła ewangelickiego) za opłatą 2 groszy za egzemplarz. Zameldowania jak i wymeldowania ubezpieczonych z Kasy Chorych, dokonane na zwykłym arkuszu, Kasa zwraca celem uzupełnienia, obciążając rachunek petenta kosztami portoryjnemi.

Zgłoszenie powinno zawierać: Nazwisko i imię pracownika, imię ojca, zawód, datę urodzenia z wyszczególnieniem dnia, miesiąca i roku urodzenia, miejscowość i powiat urodzenia, poprzednie miejsce zamieszkania, datę wstąpienia do pracy, u kogo poprzednio pracował, i jak długo (od dn. do dn). Wynagrodzenie miesięczne, tygodniowe wzgl. dzienne w gotówce, wartość mieszkania (na wsi przyjmuje się 30 zł.), wynagrodzenie w naturze, ewt. udział w zyskach i proc. od obrotu, o ile pracownik otrzymuje tego rodzaju dochody. Następnie jeżeli chodzi o rodziny pracowników, stosunek pokrewieństwa, imiona i nazwiska członków rodziny, daty urodzenia członków rodziny pracownika i zatrudnienia.

Dalej należy dokładnie wypełnić nazwę i adres przedsiębiorstwa (np. rolnictwo itp). Imię i nazwisko przedsiębiorcy wzgl. pracodawcy i podpis pracodawcy. Takie wypełnione na formularzu Kasy zgłoszenia należy przesłać (wzgl. oddać w ekspozyturze w Lubawie) listem poleconym lub przesłać listem zwyczajnym, wkładając do koperty znaczek pocztowy 25 gr. na potwierdzony przez Kasę zwrot odcinku zameldowania. W razie nie włożenia znaczka pocztowego dla zwrotu odcinka, Kasa przesyła odcinek razem z obliczeniem składki za miniony czasokres.

Zaznacza się, że w myśl ustawy o kasach Chorych zgłoszenia pracownika należy dokonać w przeciągu 3 dni od rozpoczęcia pracy.

Szczególnie dokładnie należy wypełnić zameldowanie pracownika do Kasy Chorych, by uniknąć niesłusznego obliczenia składki wzgl. zaszeregowania pracownika do wyższej kategorji.

Po opuszczeniu pracy przez pracownika pracocodawca winien go natychmiast wymeldować również na formularzu Kasy, postępując podobnie, jak przy zameldowaniu. W razie późniejszego wymeldowania pracownika, obowiązek opłacenia składek do Kasy Chorych istnieje do dnia wpłynięcia wymeldowania do Kasy, a nie z dniem opuszczenia pracy przez pracownika.

Składki do Kasy Chorych uiszcza pracodawca w terminie miesięcznym choćby nawet nie otrzymał obliczenia składki przez Kasę itp. Np. jeżeli składka należy się za miesiąc czerwiec należy takową uiścić przed 31 lipcem w przeciwnym razie Kasa Chorych liczy odsetki 1 proc, w stosunku miesięcznym od sta za zwłokę. Pracodawca z uiszczonych za pracownika składek potrąca $^2/_5$ składki z wynagrodzenia pracownika, zaś $^3/_5$ składki pokrywa sam. Każdy z pracodawców może za groszową opłatą otrzymać z Kasy chorych odpowiednią tabelę, według której może sobie sam składki obliczyć. W praktyce liczy się miesiąc za 4 tygodnie. W każdym kwartale liczy się pierwszy 5 tygodni, a pozostałe 4 tygodnie.

Jeżeli pracodawcy postępować będą w myśl wyżej podanych wskazówek, będzie mniej nieporozumień i niejeden z pracodawców uniknie niepotrzebnych kosztów. Instr. i Sekr. Pow. P. T. R.

## Założenie stacji knura.

Za pośrednictwem Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu urządzona została stacja knura u p. Wład. Dreszlera w Nowymdworze.

Knur pochodzi z chlewni p. Haertlego z Lipinek. Z wyżej wspomnianej stacji winni korzystać wszyscy gospodarze z Nowegodworu i okolicy w jak najszerszej mierze.

---



---

## ZE ZEBRAŃ KÓŁEK ROLNIZCYCH.

**Kazanice.** Dn. 31 maja rb. odbyło się mies. zebranie Kółka Roln., które zagaił w obecności 25 czł. prezes p. Rochewicz. Po sprawdzeniu obecności czł. i odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania nastąpił odczyt, nad którym szerzej dyskutowano. Powzięto też uchwałę w sprawie płatności renty abluicyjnej.

Na tem po omówieniu spraw lokalnych prezes zebranie solwował.

Następne zebranie odbyło się w dniu 21 VI. rb. przy udziale 28 czł. Referat na temat: rachunkowość rolna w gospodarstwie wiejskiem wygłosił sekretarz p. Buńka. Sekr.

**Małe Bałówki.** Dn. 12. 4. 6. 5. i 5. 6. rb. odbyły się zebrania Kółka Roln., przy przeciętnej obecności 18 czł. Zebrania zagaił prezes Kółka, p. Pawski. Po odczytaniu protokołów z poprzednich zebrań nastąpił na każdem zebraniu aktualny wykład. Pozatem powzięto następującą uchwałę: postarać się o odbudowanie młyna w Grzmięcy, za pośrednictwem PTR.

Po omówieniu innych spraw zebranie solwowano. Sekr.

**Nowemiasto.** Zebranie Kółka Roln. 5. 6. rb. przy udziale 18 czł. zagaił prezes p. Jakubowski. Po odczytaniu protokołu z poprzedniego zebrania i aktualnego odczytu, po dyskusji nastąpił wybór nowego sekretarza w osobie p. Kruszyńskiego z Mszanowa. Dokonano również zamówienia 300 ctr. węgla. Sekr.

**Rożental.** Miesięczne zebranie Kółka Roln. odbyło się 14. 6. 31. przy udziale 45 czł. Zebranie zagaił prezes p. Sowiński, poczem po odczytaniu protokółu nastąpił wykład p. Kasprzyckiego Konrada II o zielonce dla świń. Sekr.

**Prątnica.** Plenarne zebranie Kółka Roln. odbyło się 14. 6. 31. w obecności 30 czł. Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. Jakubowskiego i odczytaniu protokułu przez sekretarza nastąpił odczyt. Po dyskusji wypłacono członkom rabat od ognia i ściągnięto składki członkowskie od 15 czł. Sekr.

---

## ZEBRANIA KÓŁEK ROLNICZYCH

**w dniu 19-go lipca 1931 r.**

**Zwiniarz walne** po nabożeństwie.
**Sampława** o godzinie 16-tej.
**Dębień** „ 16-tej.
**Szwarcenowo** „ 17-tej.
**Czerlin** „ 16-tej.
**Zielkowo** „ 15-tej.
**Waldyki** „ 16-tej.

O liczny udział uprasza się. Na zebraniach tych delegaci zdawać będą sprawozdanie z działalności P. T. R.